

„Pociąg do natury” jeździ także w wakacje

Wakacje to wspaniały czas, by poznać przyrodnicze perełki naszego regionu. Jedną z tras proponuje projekt „Pociąg do natury”¹, który zachęca do zatrzymania się na pięciu stacjach kolejowych w województwie mazowieckim (Radom, Warka, Warszawa, Grodzisk Mazowiecki, Żyrardów). Jakie cuda natury odkryjemy po drodze?

STACJA GRODZISK MAZOWIECKI

Pobliska Podkowa Leśna to pierwsze w Polsce miasto-ogród, zbudowane zgodnie z ideą angielskiego urbanisty Ebeneзера Howarda². Położone jest na Równinie Łowicko-Błońskiej, na terenie Lasów Młochowskich, z których do dziś przetrwała tylko część na północ od Młochowa, między Nadarzynem i Podkową. Lasy otaczają miasto z trzech stron: od wschodu, południa i zachodu. Zachowały się tu skupiska starodrzewu oraz wiele gatunków zwierząt i roślin.

STACJA RADOM

Fot. Roman Fibó

Wokół Radomia rozciąga się (ponad 30 tys. ha) Puszcza Kozienicka z 13 rezerwatami przyrody. Najlepiej poznawać ją, spacerując ścieżkami edukacyjnymi „Śródborze” i „Królewskie Źródła”. Dzięki zbudowanym na nich pomostom i tarasom widokowym można podziwiać malowniczo meandrującą rzekę Zagożdżonkę. Dla rowerzystów przygotowane są ścieżki rowerowe przy ośrodku Lasów Państwowych w Jedlni Letnisko oraz ścieżka „Miodne” przy Nadleśnictwie Zwolnień. Koniecznie też trzeba zajrzeć do Izby Dydaktyczno-Muzealnej Puszczy Kozienickiej przy trasie Radom–Kozienice w wiosce Augustów. Dęby dorastają tutaj do olbrzymich, pomnikowych rozmiarów i wraz z jodłami tworzą oryginalne zbiorowisko roślinne, zwane przez miejscową ludność czarnym lasem. W puszczy można spotkać zwierzynę łowną: daniela, jelenie, łosie oraz najliczniej reprezentowane sarny. Na naszej drodze może stanąć też: dzik, lis, rzadziej borsuk, kuna i łasica. Bardzo licznie występują tu różne gatunki płazów i gadów, m.in. rzadkie w Polsce żółwie błotne. W Puszczy Kozienickiej naliczono ponad 200 gatunków ptaków.

STACJA WARKA

Wysiadamy na stacji PKP Warka. Miasto otula dolina Pilicy, która ubogaciła tutejszy krajobraz starorzeczami, dzikimi plażami, lasami i łąkami. Możemy podziwiać sady i przydworkie parki. Jeśli zabierzemy ze sobą rower, warto wybrać się również na północ do Czerska i Góry Kalwarii lub na południe – Magnuszew/Studzianki Pancerne. Na kajakarzy czeka Pilica.

Fot. arch. UMWM

¹ Przewodnik, wydany w ramach projektu, opisywaliśmy w marcowej Kronice Mazowieckiej nr 3(157)2016, s. 37.

² Koncepcja opisana na s. 26–29.

STACJA WARSZAWA

Fot. Tomasz Hryniewiecki

Stąd najlepiej wyruszyć na zwiedzanie Puszczy Kampinoskiej położonej w pradolinie Wisły. Puszcza tworzy wyraźnie wyodrębniony układ przyrodniczy, usytuowany w punkcie węzłowym korytarzy ekologicznych (doliny Wisły, Bugu i Narwi) o znaczeniu europejskim. Najbardziej wartościowe fragmenty parku objęte są ścisłą ochroną – są tu 22 rezerваты o łącznej powierzchni 4636 ha (około 12 proc. powierzchni parku), ponad 150 drzew pomnikowych, rzadkie gatunki zwierząt. Odwiedzający park mają do dyspozycji 350 km szlaków turystycznych pieszych, 200-kilometrowy szlak rowerowy, trasy konne oraz 19 parkingów i 12 polan wypoczynkowych znajdujących się na obrzeżach. W Izabelinie znajduje się Centrum Edukacji, w Granicy – Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny, w Smardzewicach – Ośrodek Hodowli Żubrów.

STACJA NOWY DWÓR MAZOWIECKI

Miasto znane przede wszystkim z Twierdzy Modlin, której lokalizacja od wieków nadawała temu miejscu walory obronne. Jednak największym bogactwem przyrodniczo-krajobrazowym Nowego Dworu Mazowieckiego jest malownicze położenie w widłach Wisły i Narwi, co nadaje temu miejscu niepowtarzalny klimat i urok. Tworzą go wysokie skarpy, rozlewiska, tereny wydumowe i kompleksy łąk. Wzdłuż dolin rzek prowadzą dwa ponadregionalne korytarze ekologiczne z bogatym i specyficznym światem zwierząt, szczególnie ptaków. Najcenniejsze tereny włączono do obszarów chronionego krajobrazu. Nowy Dwór może poszczycić się również licznymi zabytkami przyrody. Do najznakomitszych należą: Topola Czarna (przy ul. Chłodniej) i Topola Biała (przy cmentarzu fortecznym). Ozdobą miasta pod względem przyrodniczym są także dęby szypułkowe. Dwa okazy znajdują się przy ul. Paderewskiego, dwa na terenie Twierdzy Modlin, jeden nad Wisłą w rejonie obwodnicy oraz najokazalszy „Michał” przy ul. Łącznej.

STACJA ŻYRARDÓW

Między Skierniewicami a Żyrardowem możemy podziwiać urokliwe kompleksy leśne należące do Puszczy Bolimowskiej. Znajdują się tu głównie stare, rozłożyste dęby, ale także żywotnik olbrzymi, sosna czarna, buk, wiąz. Zobaczymy tu rzadko spotykane dęby błotne i wiązy korkowe oraz wiele ciekawych gatunków ptaków chronionych: żuraw, lelek kozodój, zimorodek, makolągwa, dudek, gil, bocian czarny. Są też dwa leśne rezerваты przyrody – „Puszcza Mariańska” wraz ze ścieżką dydaktyczną (las grądowy z chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin zielnych w runie) oraz rezerwat „Rawka”, który chroni koryto i dolinę rzeki Rawki od źródeł do ujścia (około 97 km). Rawka jest typowym przykładem rzeki nizinnej średniej wielkości. Zachowane są jej naturalne i liczne meandry, starorzecza, głęboko wcięte wąwozy i szeroko rozkładające się równiny nadbrzeżne. Dzięki tak zachowanemu ciekowi mamy tu bardzo bogatą florę.

Fot. Katarzyna Niewczas

Ale „Pociąg do natury” w województwie mazowieckim to nie tylko kierunek południowy i zachodni. Z rowerem bądź plecakiem można wsiąść także do dowolnego pociągu jadącego w kierunku wschodnim (Siedlce) czy północnym (Mława, Sierpc). Zatem proponujemy dwie kolejne stacje.

STACJA SULEJÓWEK

Zielone miasto Sulejówek przywita nas swoją zielenią – około 30 proc. powierzchni miasta zajmują kompleksy leśne w jego południowo-wschodniej części, po obu stronach ulicy Czynu Społecznego oraz teren wyrobiskowy „Glinianki” z istniejącą zielenią leśną o powierzchni około 22 ha, położony między ulicami Gdańską, Reymonta, Kraśńskiego i Okuniewską, (przeznaczony pod projektowany park rekreacyjno-uzdrowiskowy). W Sulejówku znajduje się 108 drzew-pomników przyrody (głównie dęby, nieliczne topole białe, topola włoska oraz wiąz), w tym dwa obiekty: Aleja Dębów, wzdłuż której rośnie 41 dębów szypułkowych oraz teren zabytkowy dawnej posiadłości rodziny Grabskich przy ul. Grabskiego (pięć drzew pomnikowych: dwa dęby, dwie topole białe i jeden modrzew).

Do zobaczenia na mazowieckich szlakach!

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Materiał opracowany przez Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie i współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020